

PROGRAM RADA SDSS-a ZA PERIOD 2021-2025. GODINE

I Uvodne odrednice

Samostalna demokratska srpska stranka, kao najjača srpska politička opcija u Republici Hrvatskoj će, u periodu od 2021. godine do 2025. godine, jačati svoju političku snagu i politički utjecaj na sve značajne političke procese u Republici Hrvatskoj. Kao parlamentarna stranka, Samostalna demokratska srpska stranka će nastojati da kroz suradnju sa drugim političkim strankama u Hrvatskom saboru, postane još značajniji faktor u njegovom radu i još snažniji i uspješniji zastupnik građanske jednakosti te socijalne i etničke ravnopravnosti u hrvatskom političkom životu. SDSS će se zalagati da se zaustave retrogradni procesi, jer Hrvatska sve više postaje zemlja socijalne nejednakosti i etničke isključivosti, u kojoj se produbljuje i povećava neravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina, sa izraženim asimilacijskim procesima i prisutnom diskriminacijom po nacionalnoj osnovi u svim oblastima, posebno pripadnika srpske zajednice.

Samostalna demokratska srpska stranka nije stranka moći već stranka prava, prava zajamčenih međunarodnim ugovorima, Ustavom RH i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Samostalna demokratska srpska stranka nije stranka obećanja već stranka obaveza i to obaveza sigurnosti, jednakosti i progresa za sve, te obaveza poštivanja ustavnosti i zakonitosti za svakoga.

II Jačanje političkog profila i političke snage SDSS-a

U narednom četverogodišnjem razdoblju SDSS će jačati svoj profil stranke koja se bori za socijalnu pravednost, a protiv sve veće društvene nejednakosti. Posebno će se boriti za zaštitu prava radnika i radno ovisnog stanovništva, koje je sve nezaštićenije u svojem pravu na rad i u svojim pravima iz rada.

SDSS će u narednom periodu svoje djelovanje usmjeriti na bolju organizacijsku i kadrovsku efikasnost, te započeti proces stvaranja nove energije u SDSS-u da bi kroz bolju komunikaciju i uz pomoć te energije ojačala svoju političku snagu. SDSS će nastaviti jačati politiku rodne ravnopravnosti kako u društvu tako i u vlastitim redovima. Kao manjinska stranka SDSS ima i treba imati posebnu osjetljivost prema bilo kojem obliku isključenosti, podzastupljenosti i obespravljenosti, što je naročito prisutno u odnosu prema ženama u Hrvatskoj općenito, a posebno u srpskoj zajednici. SDSS će se zalagati da se takvo stanje promijeni.

SDSS će nastaviti s politikom veće uključenosti mladih u svoje djelovanje u članstvu, vlastitom rukovodstvu i našu predstavljenoost na lokalnoj i državnoj razini. Pri tome će posebnu pažnju posvetiti obrazovanju i osposobljavanju za politički i javni posao općenito kako bi se izbjegli rizici nedovoljne pripremljenosti za unutarstranački i izvanstranački rad. Neophodna znanja, vještine i etičke norme važne su pretpostavke uspješnog djelovanja stranke i njezinih novih generacija.

Zajedno sa ostalim parlamentarnim strankama SDSS će raditi na stvaranju boljih proračunskih pretpostavki za unapređivanje prava i položaja osoba s invaliditetom u prijevozu, obrazovanju, zapošljavanju i njihovoj uključenosti u društveni život. Briga o starim osobama, kroz zdravstvenu zaštitu, pomoć i njegu u kući ili institucijama za njihov smještaj, te stvaranje boljih uvjeta za svakodnevni život, je stalni zadatak i prioritet u djelovanju SDSS-a, naročito u slabo naseljenim povratničkim sredinama.

III Pravedna i funkcionalna država

Zalaganje jednih za manje države, a više privatnih interesa, te drugih za više države, ali samo u obliku nacionalnih osjećaja, a ustvari za njihov monopol nad državom, učinili su državu nefunkcionalnom i nepravednom. Samostalna demokratska srpska stranka će u narednom periodu djelovati u pravcu da se to promijeni i da Hrvatska u tom smislu postane pravedna i funkcionalna država.

Pravda i vladavina prava – Pravosuđu je osigurana zakonska samostalnost, ali ne i adekvatna proračunska podrška, naročito za DORH. Suci su zakonito zaštićeni u pogledu samostalnog i profesionalnog rada, ali ne i od iskušenja kojima su izloženi. Potrebno je osnažiti proračunsku podršku za rad pravosudnih tijela i osigurati unutrašnji nadzor za otklanjanje neprofesionalnosti i neetičnosti u njihovom radu.

Borba protiv korupcije – Aktiviranjem svih ovlaštenih državnih tijela i njihovom koordinacijom, korupcija u radu državnih tijela se može radikalno smanjiti. Potrebno je osigurati sredstva za rad policije, sudstva, školstva i zdravstva te smanjiti porezna i neporezna davanja za gospodarstvo i učiniti ga konkurentnijim.

IV Održiva i dostatna ekonomija

Hrvatska ekonomija, po nizu parametara, nije ni održiva ni dostatna. Pokrivenost uvoza izvozom je nešto malo veća od 60 %, a dostatnost stvorenih roba i usluga je 70 %. Dodatan je problem struktura ekonomije, tehnološka razvijenost i razlike u regionalnoj razvijenosti.

Struktura ekonomije – Ovisnost od uvoza, turizma i zaduživanja čini hrvatsku ekonomiju iznimno krhkom i u nizu aspekata nerazvijenom, stoga će se SDSS zalagati da se struktura ekonomije obogati proizvodnjom hrane, energije i novom industrijom.

Tehnološka razvijenost - Niz sektora su iznimno nerazvijeni, kao promet, poljoprivreda i dr., vlastiti tehnološki potencijali su iznimno skromni, vrsta rada i njegova cijena, kao i vrsta i stupanj obrađenosti i gotovosti proizvoda, je zbog toga niži od mogućeg. SDSS će se zalagati da se pored strategije tehnološkog razvoja osigura poseban fond za tu vrstu razvoja.

Regionalna razvijenost – Postoje velike razlike u razvijenosti pojedinih regija, a ekonomska povezanost među regijama je veoma slaba. To je veliki problem zbog demografske kompaktnosti, ekonomske iskorištenosti resursa i nacionalne homogenosti. SDSS će se zalagati da se značajan dio europskih sredstava usmjerava na smanjivanje razlika u razvijenosti među regijama i za povećavanje njihove ekonomske povezanosti.

Znanost i istraživanje – Hrvatska bi trebala osigurati sredstva za znanstvene i istraživačke institucije, koje bi istraživale pretpostavke održivosti i dostatnosti u pojedinim ekonomskim granama, što će SDSS podržavati.

V Tolerantnost, otvorenost i progresivnost hrvatskog društva

Porast netolerancije u hrvatskoj političkoj i općoj javnosti koje se ogleda u neprestanom proizvođenju neprijateljstva i mržnje prema Srbima i neprestanom održavanju ratne atmosfere, predstavlja očit izvor sužavanja sloboda i prava ali i razlog društvenog nazadovanja i državne

nefunkcionalnosti. Stoga, za razliku od većine drugih stranaka, od kojih neke ili generiraju tu vrstu netolerancije ili je dopuštaju, SDSS će pojačati svoju borbu protiv nje i pri tom djelovati i kao savez aktivnih subjekata protiv netolerancije i diskriminacije. SDSS će u suradnji sa drugim političkim strankama djelovati na zaustavljanju ultrakonzervativnih, ne samo nacionalističkih već i fašističkih oblika djelovanja. Očuvanje vrijednosti antifašizma, dopunjenog novim sadržajima te njegova afirmacija u novim okolnostima ostaju trajno opredjeljenje SDSS-a, posebno u okolnostima u kojim se vrši revizija historije, negira i relativizira tradicija antifašizma i obnavljaju vrijednosti nacizma i ustaštva. Kao i dosad SDSS će se samostalno i u koaliciji s drugim političkim strankama boriti protiv takvih okolnosti i takvih pojava.

Hrvatskom društvu manjka tolerantnost prema različitostima u mnogim aspektima. Također mu nedostaje otvorenost u raspravama o njemu samom i njegovom odnosu prema drugima. Zbog tradicionalnosti i okrenutosti prema prošlosti, hrvatskom društvu manjka progresivnost, ne samo okrenutost prema budućnosti već napretku u spoznajama i društvenim odnosima. Posljedice toga su nizak stupanj vitalnosti i kreativnosti. Zato će SDSS raditi na afirmaciji triju vrijednosti i ideja: ideje tolerancije, ideje otvorenosti i ideje progresa.

VI Ravnopravnost Srba u Hrvatskoj i rješavanje njihovih otvorenih pitanja

Srbi u Hrvatskoj su manje ravnopravni danas nego što su bili jučer, a prema njima se obnavlja i jača netolerancija i mržnja. Stoga su strateški ciljevi SDSS-a u zaustavljanju porasta neravnopravnosti, slijedeći:

- suzbijanje netolerancija i mržnje,
- razvoj područja u kojima žive pripadnici srpske zajednice u infrastrukturnom i ekonomskom smislu,
- unapređenje prosvjetne autonomije i rješavanje statusa manjinskih srpskih škola,
- unapređenje službene upotrebe srpskog jezika i pisma,
- rješavanje statusa manjinskih samouprava srpske zajednice: SNV-a i ZVO-a,
- zapošljavanje u državnim i javnim ustanovama u skladu sa zakonom,
- otklanjanje ratom stvorenih a još uvijek neriješenih nepravdi (obnova, stambeno zbrinjavanje, konvalidacija),
- suzbijanje historijskog revizionizma i unapređenje kulture sjećanja i slobodarske srpske i hrvatske tradicije.

VII Afirmacija multikulturalnosti, interkulturalnosti i identiteta Srba u Hrvatskoj

SDSS će u narednom četverogodišnjem razdoblju u svojem parlamentarnom djelovanju, u općoj javnosti i stručnim oblicima javnosti, posebno kulturnoj, naučnoj i obrazovnoj, inzistirati na tome da o tome postoji svijest u Hrvatskoj i da njezine posebne politike budu više multikulturalne i interkulturalne, a time i otvorenije za historijske i aktualne doprinose Srba i njihova identiteta.

Posebnu pažnju SDSS će posvetiti tome:

- da obrazovna politika i obrazovni sadržaji ne isključuju Srbe iz njihovog udjela u hrvatskoj povijesti, znanosti, politici, kulturi, književnosti i drugim područjima društvenog djelovanja;
- da jezična politika i jezična kultura budu zasnovane na toleranciji prema jezičnim razlikama i prema slobodi da se one manifestiraju i prakticiraju, kao i na nesmetanoj službenoj i javnoj uporabi ćirilice i pisma;
- da se u kulturnoj politici posebna pažnja i potrebna sredstva usmjeravaju za programe obnove i očuvanja sakralne i svjetovne baštine, uključujući i spomeničku baštinu iz razdoblja NOB-a;

- da se u suradnji sa drugim institucijama srpske zajednice ustanovi naučno-istraživači centar za razvoj obrazovne, medijske i istraživačke politike koja bi bila u funkciji afirmacije i jačanja identiteta srpske zajednice unutar nje same i unutar hrvatskog društva.

SDSS će sudjelovati u izradi zajedničkih politika neophodnih srpskoj zajednici, kao što je obrazovna, kulturna, jezična, istraživačka, razvojna i druge moguće politike, što je od posebne važnosti za zaustavljanje asimilacijskih procesa, kako u nacionalnom tako i u vjerskom smislu, koji su izraženi u gradskim sredinama i posebno među mladima. Osmišljavanje i razvijanje antiasimilacijskih politika i programa je od posebne važnosti za održavanje vitalnosti srpske zajednice.

Kao i dosad, SDSS će i u buduće tijesno surađivati sa SNV-om, ZVO-om, SKD „Prosvjetom“ te sa Srpskom pravoslavnom crkvom (SPC), poštujući njihovu autonomiju, u stvarima od zajedničkog interesa i interesa srpske zajednice. SDSS će posebno pomagati u osiguravanju povrata imovine (SKD "Prosvjeta, SPD "Privrednik" i SPC), obnovi objekata (posebno sakralnih) i osiguravanju potrebnih proračunskih sredstava. SDSS će tamo gdje je to moguće i potrebno pomagati u realizaciji programa.

VIII Suradnja u regiji i perspektive vanjske politike u međunarodnim odnosima

Hrvatska vanjska politika je jednostruka i zatvorena. Jednostruka u odnosu prema svojoj poziciji u svijetu, a zatvorena u odnosu prema Regiji u kojoj se nalazi. Jednostrukost ne doprinosi povećanju ravnopravnosti u europskim i međunarodnim odnosima, a zatvorenost ne doprinosi jačanju Hrvatske kao regionalnog faktora. SDSS će zagovarati promjene vanjske politike i u jednom i u drugom pravcu.

Regija, posebno područje bivše Jugoslavije i Zapadnog Balkana, predstavlja važan i do sada neiskorišten potencijal ekonomskog razvoja i političke relevantnosti. Zbog toga SDSS smatra da suradnja u Regiji, u formi nekog regionalnog modela, treba biti prioritetna zadaća hrvatske vanjske politike. Kao i dosad SDSS će i u budućem razdoblju doprinositi regionalnoj suradnji i zajedničkoj europskoj budućnosti svih zemalja bivše Jugoslavije, posebno Republike Srbije i Bosne i Hercegovine. SDSS će posebnu pažnju u svojem djelovanju posvećivati izgradnji dobrih odnosa između Hrvatske i Srbije, te Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Također će raditi na dodatnom unapređivanju odnosa između srpskih institucija u Hrvatskoj i institucija Republike Srbije u cilju unapređivanja njihova rada.